

УДК 725.51

ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ МЕДИЧНОГО КЛАСТЕРУ

Автор – Локшина В. О., магістр

Науковий керівник – Мерилова І. О., канд. арх-ри, доц.

Придніпровська державна академія будівництва та архітектури

Актуальність дослідження. Здоров'я населення, надання комплексної медичної допомоги, боротьба з пандемією – одні з головних питань сьогодення у всьому світі. По-перше, Covid-19 став лакмусовим папером для системи охорони здоров'я : більшість країн зазнало нестачу медичного персоналу, інфекційних відділень, койко-місць, обладнання, засобів індивідуального захисту. По-друге, роз'єднаність закладів медичної допомоги ускладнює надання комплексних діагностики та лікування. По-третє, не таким гострим під час пандемії, але не менш важливим залишається питання гуманізації лікарняного середовища, що впливає на швидкість одужання пацієнтів. Отже, на основі вище перелічених факторів, доцільним буде створення медичного кластеру, що відповідає зазначеним умовам - саме цьому і присвячене дане магістерське дослідження.

Мета дослідження – описати принципи формування медичних кластерів.

Медичний кластер - це інноваційна модель організації процесу надання медичної допомоги, заснована на узгоджених діях по реалізації профільного відбору, лікування, реабілітації, диспансерного нагляду за пацієнтом з метою ефективного відновлення здоров'я. Медичний кластер - комплексна структура, яка об'єднує територіально-сконцентровані і (або) функціонально взаємопов'язані установи, що поєднують медичні, освітні та дослідницькі можливості для виробництва і просування в практичну охорону здоров'я сучасних конкурентоспроможних видів медичної допомоги (медичних інновацій) [1].

Медичні кластери підрозділяються на три великі групи за Банінім [2]:

1. Кластери медичних послуг,
2. Кластери лікарського забезпечення і медичного обладнання.
3. Кластери біотехнологій та інновацій в медицині.

Можливе поєднання цих груп між собою, наприклад першої та третьої групи, тобто кластерів медичних послуг, біотехнологій та інновацій в медицині, що дозволяє встановити міцний зв'язок між науковими дослідженнями, медичними відкриттями та їх впровадженням в практичну діяльність.

Кластер Health Capital Berlin-Brandenburg (Німеччина) - один із прикладів інтегрованої системи надання медичної допомоги. У його складі парк здоров'я EvVKlinikum (29 спеціалізованих центрів на 1000 ліжок); концерн Vivantes, який об'єднує десять клінік на 5 тис. ліжок, пансіонат, будинки сестринського догляду, реабілітаційні центри; Carl-TheimKlinikum, що включає 24 відділення, і одна з найбільших в Європі університетських клінік Charité. Вона поділена на 4 кампуси (Charité Mitte, Benjamin Franklin, Virchow Klinikum, BerlinBuch), в яких більше 100 клінік та інститутів утворюють 17 медичних центрів. Charité поєднує функції медичних послуг та дослідження і навчання, має музей історії медицини. Кластер Health Valley Netherlands (Нідерланди) охоплює установи охорони здоров'я, освітні установи, дослідні інститути. Кластер приймає участь в розробці і апробації цифрової системи MeXtra, призначеної для обміну інформацією між лікарями, пацієнтами та тими, хто здійснює догляд за ними, про стан здоров'я конкретного хворого, складання та коригування планів лікування. У литовському кластері LitCare послуги, що надаються різними учасниками від медицини до туристичної галузі, об'єднані в ланцюжок так, щоб максимально задовольняти потреби пацієнта. У рамках кластера пропонується повне інформаційне і

організаційне супроводження: оформлення віз, розміщення, запис до лікаря, покупка квитків, послуги перекладача, няні. Крім лікування, пацієнтам наводять варіанти проведення вільного часу: відпочинок в місті або на природі, розважальні заходи, відвідування музеїв, заняття спортом, анімація для дітей, різноманітні екскурсії [3].

В той час, як в багатьох країнах світу кластерна модель вже досить поширена, в Україні вона лише починає свій шлях з обговорень і пропозицій зі створення медичних кластерів. Наприклад, у Запоріжжі планують створити багатофункціональний медичний комплекс кластерного типу. Зараз там знаходяться Запорізька обласна клінічна лікарня, психіатрична лікарня, медичний коледж, 10 кафедр медичного університету та 8 кафедр медичної академії післядипломної освіти МОЗ України. Ці установи успішно і злагоджено співпрацюють. Створення хаба дозволить об'єднати і оптимізувати ресурсну базу всіх медичних установ [4]. Також підписано меморандум про Створення в Україні Міжнародного медичного кластеру на базі Наукового парку «Львівська політехніка» із залученням іноземних інвестицій і технологій з метою проведення наукових досліджень та виробництва медичного обладнання, спрямованих на боротьбу з COVID-19 та іншими вірусними захворюваннями за участі представників України, Кореї, Сполучених Штатів Америки, Ізраїлю, Польщі та Ірландії [5].

Висновки. Таким чином, створюючи медичні кластери в Україні, необхідно спиратись на проаналізований досвід зарубіжжя, який показує, що кластерна модель медичної допомоги має переваги перш за все для пацієнтів – це створення медичного туризму, територіальна близькість комплексної медичної допомоги, забезпечення спадкоємності лікування завдяки впровадженню спільної інформаційної бази в кластері. А також для науки – організація наукового співтовариства та розширення дослідницьких можливостей учасників за рахунок концентрації в кластері передового обладнання, та медицини – підвищення кваліфікації медичного персоналу, освітні послуги для персоналу кластеру.

Список використаних джерел

1. Бердникова Е. Ф. Инновационное развитие здравоохранения. *Вестник казанского технологического университета*. 2012. № 11. С. 39–45.
2. Банин А. С. О формировании кластеров в системе здравоохранения региона. *Управление общественными и экономическими системами*. 2007. № 1. С. 1–11.
3. Высшая школа экономики. Биомедицинские кластеры в мире : факторы успеха и истории лучших. 2019. С. 19, 24.
4. У Запоріжжі з'явиться медичний хаб [Електронний ресурс]. URL: <https://www.zoda.gov.ua/news/53878/u-zaporizhzhzhi-zyavitsya-medichniy-hab.html>
5. Міжнародний медичний кластер на базі Наукового парку «Львівська політехніка» [Електронний ресурс]. URL: <https://tsus.lpnu.ua/news/stvoreno-mizhnarodniy-medichniy-klaster-na-bazi-naukovogo-parku-lvivska-politekhnika>